

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
Механіко-технологічний факультет
НДІ техніки і технологій

Представництво Польської академії наук в Києві
Відділення в Любліні Польської академії наук
Академія інженерних наук України
Українська асоціація аграрних інженерів

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
XIX МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, НАУКОВИХ
СПІВРОБІТНИКІВ ТА АСПІРАНТІВ**

**«Проблеми та перспективи розвитку технічних та
біоенергетичних систем природокористування»**

(25–29 березня 2019 року)

**присвячену 205-річчю з дня народження Т.Г. Шевченка
під гаслом «І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...»**

Київ – 2019

УДК 665.73:54-414

ОЧИЩЕННЯ ГРУНТІВ ВІД ПАЛИВНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ЕЛЕКТРОФЛОТАЦІЙНИМ МЕТОДОМ

*Калівошко М. Ф., кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Актуальність теми. Сучасне народносподарське виробництво базується на використанні складних та різноманітних машин і механізмів, що потребують для своєї роботи паливно-мастильні матеріали. Бензин, дизельне паливо при транспортуванні, зберіганні, використанні приховує суттєві небезпеки. Паливно-мастильні матеріали, незважаючи на заходи з обережного їх використання, в результаті розливу і вилливу, частіше потрапляють в довкілля забруднюють його.

Значна небезпека для сільськогосподарського виробництва криється в забрудненні ґрунтів паливно-мастильними матеріалами. При цьому виникає загроза для існування їх біоти, а також для ґрунтових вод. При потрапленні в ґрунтові води нафтопродукти можуть поширюватися на значні території завдаючи шкоди як екосистемам, так і довкіллю в цілому. Небезпека в таких випадках криється не лише в самих паливно-мастильних матеріалах, а і в тих сполуках, що утворюються в наслідок їх реакції з компонентами ґрунтового поглинального комплексу. Пошук та розробка методів очищення ґрунтів та водного середовища від бензину, дизельного палива, мастил не втрачає своєї актуальності.

Мета наших досліджень заключалась в вивченні перспективного електрохімічного методу, яким є електрофлотажія. Вивчалися різні параметри дії електричного поля, що використовуються для знезараження нафти і нафтопродуктів. Особлива увага приділялася комплексному підходу дії електричного поля, враховуючи його величину, та сорбентам і їх сорбційним властивостям. Компоненти, що утворюються після нейтралізації паливно-мастильних матеріалів та їх сорбції повинні бути абсолютно не шкдливі для довкілля і всього живого. Нас цікавив пошук оптимальних величин електричного поля, сорбенти, які могли б використовуватись для поглинання нафтопродуктів та коагулянти що утворювалися.

Електрофлотаційний метод знешкодження забруднених паливно-мастильними матеріалами ґрунтів та водного середовища базується на поєднанні електричного поля, електрофлотації та сорбції як засобу очищення водного середовища. В залежності від виду забруднювача та процесів флотації відбувається взаємодія з ґрунтовим поглинальним комплексом, сукупністю компонентів ґрунту і води чи водним середовищем та сорбентами, що обумовлює утворення різних коагулянтів з різними фізико-хімічними властивостями.

Результати наших досліджень показують, що забруднювачів з забруднених водах, ґрунтового поглинального комплексу в електрофлотатора-фільтрах, видаляють за рахунок поєднання процесів електрофлотації та сорбції, електрофлотаційним методом. Емульговані частки нафтопродуктів через негативний заряд переміщуються в електричному полі постійного струму до анода, групуючись в ланцюги, паралельно силовим лініям поля та реагуючи з сорбентами. Як сорбент можуть використовуватися активоване вугілля різних марок та коагулянти.

Особливістю методу електрофлотації очистки водного середовища від нафтопродуктів полягає у тому, що під дією постійного електричного струму при середніх ($100 - 500 \text{ А/м}^2$) і високих ($500 - 1000 \text{ А/м}^2$) значеннях густини струму на електродах, у ридині, що містить частки забруднювача, одночасно протікають два основних процеси: коагуляція забруднення під дією електричного поля та формування і закріплення бульбашок електролітичного газу на поверхні скоагульованих частинок, що забезпечує їх наспунну флотацію. Таким чином відбувається процес оглинання нафтопродуктів та очищення водного середовища та ґрунтового розчинного комплексу від їх.

Висновки. Результати наших досліджень показали, що при розливах і виливах паливно-мастильних матеріалів перспективним електрохімічним методом є електрофлотація. Під дією постійного електричного струму при середніх ($100 - 500 \text{ А/м}^2$) і високих ($500 - 1000 \text{ А/м}^2$) значеннях густини струму на електродах, у ридині, що містить частки забруднювача, одночасно, через коагуляцію та флотацію відбувається очищення від нафтопродуктів.

Література

1. Купчинская К. О. и др. Очистка нефтесодержащих сточных вод методом ультрафильтрации. Химическая промышленность. 1992. №1. С. 13–15.

2. Плахетко І. В. та інші. Біохімічний метод знешкодження нафтових забруднень. Нафтова і газова промисловість. 1995. №1. С. 20–22.

3. Поворов А. А. та інші. Ультрафільтраційні установки для розділення водних емульсій. Применение новейших мембранных технологий в промышленности и экологии: тезисы докладов научно-технического семинара. Москва. 1997. С. 86.